

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

When referring to goals and objectives of well-functioning organisations, three elements need to be considered, i.e. time, costs and quality [see M. Teale, V. Dispenza, J. Flynn, D. Currie, p. 251]. In case of bankruptcy the quality factor may refer only to the survival of the company declared bankrupt; this is however a more distant goal to pursue.

Conclusion

Due to restricted time and space the ideas presented hereinabove had to be shortened and simplified. Nevertheless the author would like to express his hope that this article will contribute to further research and discussion.

The primary role of the law regulating the company bankruptcy process is to protect social interests through the implementation of such rules and principles on the basis of which creditors may pursue their claims against insolvent debtors, whereby the negative effects of such insolvency may be minimised. Bankruptcy also aims at providing the legal basis for eliminating ineffective businesses from the market [A. Torbus, p. 30], preventing their further indebtedness and in particular for protecting creditors from dishonest debtors. In case of the debtor, bankruptcy also constitutes a method for reducing their liabilities and releasing themselves from the obligations that they cannot comply with [K. Flaga-Gieruszyńska, p. 2].

Effective bankruptcy law is therefore a fixed element of market infrastructure, which is also reflected in the Index of Economic Freedom. From the point of view of entrepreneurs who start their business activity in the given market, regulations eliminating ineffective entities provide for:

- reduced risk of cooperation with insolvent subcontractors;
- fair division of the company assets, preferably at the stage when they are still considerable in size and value (in proportion to liabilities);
- prompt implementation of liquidation proceedings, which results in reduced costs;
- the debtor's company to be rescued and their debts to be restructured (particularly when the bankruptcy occurred independently of the entrepreneur's actions).

To sum up, it needs to be stated that similarly to simple mechanisms of starting a business, efficient procedures for its closing may also contribute to the development of entrepreneurship, i.e. the willingness to translate one's ideas and concepts into functioning structures. The possibility of their swift liquidation or restructuring reduces general market risk as well as the risk taken by entrepreneurs, releases resources and shifts them towards more effective organisations.

REFERENCES:

1. Central Statistic Office webpage www.stat.gov.pl
2. The Heritage Foundation website www.heritage.org
3. Prusak B., 'Upadłość – mit klęski, czy szansa na odrodzenie', Prace naukowe Katedry Ekonomii i Zarządzania Przedsiębiorstwem, t. 1, (red. H. Różańska), Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2002,
4. Zedler F., 'Prawo upadłościowe i naprawcze, wprowadzenie', Zakamycze, Kraków 2003
5. Praise of bankruptcies, 'Pochwała Bankructw', Zarządzanie na Świecie, nr 5/2002, Infoglob, Warszawa 2002,
6. Teale M., Dispenza V., Flynn J., Currie D., Management decision-making: towards an integrated approach, Prentice Hall/ Financial Times, Harlow 2003,
7. Torbus A., Ogłoszenie upadłości przy jednym wierzycielu, 'Przegląd Sądowy' 1995, Issue No 10,
8. Flaga-Gieruszyńska K., Prawo upadłościowe i naprawcze, C.H. Beck, Warsaw 2004,
9. Rajak H., 'Rescue Versus Liquidation in Central and Eastern Europe', Texas International Law Journal, January 1, 1998
10. Hashi I., 'The Economics of Bankruptcy, reorganization and liquidation. Lessons for East European Transition Economies', Russian & East European Finance & Trade, July 1, 1997
11. Gratzner K., Stiefel D., 'History of Insolvency and Bankruptcy from an International Perspective', Södertörns högskola 2008.

РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА ВІДТВОРЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Воробйова В.В., аспірант Донецький національний університет

Актуальність дослідження. В системі людських цінностей сьогодні пріоритетне місце посідає здоров'я. Це не означає, що масштабність і комплексність пов'язаних зі здоров'ям проблем відсуває на другий план інші проблеми. Але саме здоров'я являє собою одну з найважливіших якісних характеристик працездатної сили, від якої безпосередньо залежить здатність людини до трудової діяльності.

За розвиток цивілізації людству доводиться дорого платити. Технічний прогрес створив передумови для поширення хвороб, які виникають від недостатньої фізичної активності, нервового перенапруження, забруднення повітря та інших складових екосередовища. Сучасні умови праці визначають необхідність не тільки більш тривалого відпочинку, але й переходу до активних його форм використання природних ресурсів і умов.

Значна кількість населення проживає в містах, де концентрація шкідливих речовин через посилення урбанізації та інтенсифікації виробництва у 5-10 разів перевищує граничну норму. Умови життя в сучасному місті з високою концентрацією підприємств, забрудненою атмосферою, шумом, інтенсивним пересування транспортних засобів підвищує ризик захворюваності й затримує процес відновлення сил людини.

Рекреація відіграє істотну соціально-економічну роль у суспільному житті тим, що саме вона забезпечує відновлення здоров'я і відпочинок людей, їх фізичну і моральну реабілітацію. Людина є найважливішою цінністю в цивілізованому соціумі, а найповніше задоволення її потреб – головна мета будь-якого соціально-орієнтованого суспільства. Турбота про збереження і зміцнення здоров'я населення має бути в центрі уваги соціальної політики держави, становити її основу, оскільки високий потенціал фізичної, духовної, психічної і розумової дієздатності людей служить запорукою їх повноцінного життя і розвитку суспільства в цілому. Тому посилення уваги до здоров'я населення має виключно важливе значення.

Аналіз публікацій. Дослідження авторів В.К. Мамутова, О.І. Амоши, Т.Н. Деметрьової, М.С. Нудельман, Т.В. Андросова, М.М. Булатової, С.С. Саржан, Н.І. Соколової, Н.В. Ушенко доводять, що рекреація відіграє істотну соціально-економічну роль у суспільному житті тим, що саме вона забезпечує відновлення здоров'я. Ця проблема потребує постійної уваги та подальшого вивчення, оскільки від здорової нації залежить демографічна ситуація країни, рівень трудової активності населення.

Мета – проаналізувати фактори впливу на відтворення працездатності населення за допомогою рекреаційних ресурсів Донецької області.

В останні десятиліття не спостерігається стала тенденція до зменшення захворюваності в Україні. Слід зазначити, що в 2010 році кількість хворих в Україні на 1,2% нижче, ніж в 2000 році. В середньому в Україні в період 2000-2010 років кількість щорічно хворих складала 32781 тис. випадків. Найбільш частішими захворюваннями є хвороби органів дихання (більш 40% від загальної кількості), від 5 до 10% приходить на хвороби кровообігу, кожні, кістково-м'язові тканини та захворювання, що викликані зовнішніми факторами. 1-2% приходить на хвороби нервової системи та новоутворення. При цьому динаміка структури захворюваності значно не змінюється. Наприклад, проаналізував кількість захворювань в Донецькій області, можна сказати, що в досліджуваному періоді даний показник коливається в діапазоні від 32233 до 33471 тис. випадків (рис. 1).

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОТРУДНИЦТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЇ ЄВРОПИ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСЬКОГО ЕКОНОМІЧЕСЬКОГО СОТРУДНИЦТВА І ГУАМ

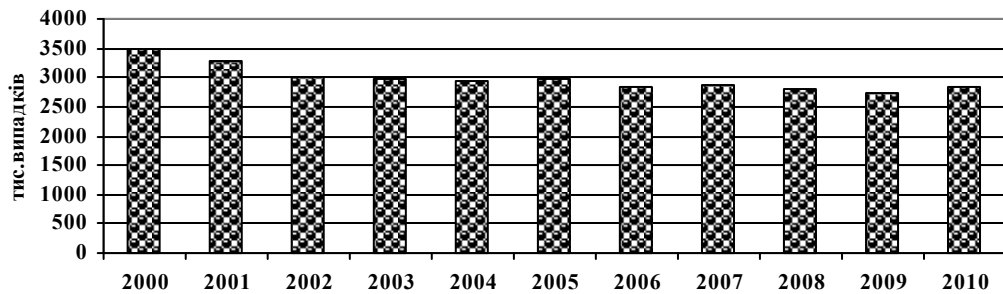

Рис. 1. Кількість хворих в Донецькій області

Біологічні характеристики організму людини не завжди «вписуються» в сучасне виробництво з його вузькою спеціалізацією, інтенсифікацією, з побічними продуктами прогресу – шумом, вібрацією, високими температурами, шкідливими речовинами [1]. Стан здоров'я населення суттєво впливає на якість трудових ресурсів, продуктивність праці, а тим самим – на економічний розвиток суспільства, особливо за умов, коли Україна переживає падіння рівня життя населення, через що зростає смертність, скорочується народжуваність, набирає темпів природний спад, знижується абсолютна чисельність населення майже усіх регіонів.

Сучасна демографічна ситуація в Україні характеризується як кризова: має місце старіння населення (збільшується питома вага осіб старше працездатного віку в загальній кількості населення), однією з гострих проблем є депопуляція (перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності). Тенденція до розвитку депопуляції відмічається практично по всій території України. Внаслідок старіння населення погіршується показник «демографічного навантаження» - чисельність осіб вище і нижче працездатного віку у розрахунку на 1000 чол. працездатних збільшується. При цьому, кількість осіб, які не мають працездатний вік, тенденцію до зменшення, а осіб старше працездатного віку – до збільшення [2].

Негативні демографічні процеси, основною причиною яких є стан економіки, вкрай низький життєвий рівень більшості населення, зuboжіння широких верств населення, масове безробіття, занепад культури, духовна деградація, втрата нормальних людських цінностей, все виразніше виступають як загроза національній безпеці України, ключовою складовою якої вони становлять.

Як вже відзначалось, у відтворенні населення непересічну роль відіграє рекреаційна діяльність. Рекреаційні заходи – це важливий фактор зміцнення здоров'я людей, надійний засіб підвищення продуктивності праці. Активний відпочинок здатний попередити збитки, які складаються з витрат на лікування, оплату лікарняних та виплат допомог через втрату працездатності. Однією з функцій рекреаційної діяльності є методико-біологічна, яка полягає у відновленні здоров'я осіб, що перенесли хворобу і потребують завершення лікування, та оздоровленні практично здорових людей, тобто у знятті втоми, профілактиці захворювань, зміцненні здоров'я і поліпшенні фізичного розвитку [3].

Особливо ефективними є такі рекреаційні заходи, як санаторно-курортне лікування, оздоровлення в санаторіях-профілакторіях, лікування в курортних поліклініках. Вони не тільки відновлюють порушені функції організму, але й підтримують певний стан здоров'я [4]. Склад та динаміка санаторно-курортних та оздоровчих закладів України представлена в таблиці 1.

Таблиця 1.

Склад та динаміка санаторно-курортних та оздоровчих закладів в 2000-2010 рр. в Україні

Роки	Санаторії та пансіонати з лікуванням		Санаторії-профілакторії		Будинки і пансіонати відпочинку		Бази та інші заклади відпочинку		Дитячі оздоровчі табори	
	всього	у них ліжок, тис.	всього	у них ліжок, тис.	всього	у них ліжок, тис.	всього	у них ліжок, тис.	всього	у них ліжок, тис.
2000	549	151	377	31	266	63	2010	238	7615	227
2001	555	151	357	29	273	61	2015	236	8578	221
2002	544	151	334	28	290	63	1982	236	10890	231
2003	536	147	325	27	292	62	2005	236	14961	228
2004	531	147	311	25	302	62	2033	231	19443	256
2005	524	145	291	23	321	65	2016	233	18366	236
2006	520	148	277	23	301	63	1976	232	18238	231
2007	523	143	269	21	302	64	1934	224	18363	226
2008	518	142	262	21	302	64	1916	221	18672	218
2009	513	141	252	21	296	62	1907	216	17379	198
2010	510	141	234	19	290	60	1920	217	17342	196

З таблиці можна зробити висновок про скорочення усіх показників. Лише в 2010 році відбулось збільшення кількості баз відпочинку. В цей період спостерігається коливання кількості будинків та пансіонатів відпочинку, так в 2005 році цей показник збільшився порівняно з 2000 роком на 20,7%, але вже в 2010 році скоротився на 9,7%. Це пов'язано зі зменшенням кількості місць в цих закладах, в санаторіях і пансіонатах з лікуванням вони скоротилися на 6,6%, в санаторіях-профілакторіях – 38,7%, в будинках відпочинку на 8,8%.

Активний відпочинок знижує рівень захворюваності найбільш небезпечними серцево-судинними недугами майже наполовину. Захворювання органів дихання зменшуються на 40%, нервової і кістково-м'язової системи – майже на 30, органів травлення – більш ніж на 20%.

Але, сьогодні більша частина населення не може повноцінно використовувати свій вільний час для оздоровлення та відпочинку, головним чином через економічні причини: низьку заробітну плату, безробіття тощо. Бідні прошарки, як правило, не в змозі оплатити путівки навіть у випадку надання їм знижок. Тому підтримання й відновлення повноцінного здоров'я мають бути предметом особливої турботи держави.

Рекреаційна діяльність відзначається великою різноманітністю і тривалістю та охоплює різні види оздоровлення і відпочинку: спорт, туризм, дозвілля, розваги, профілактичне лікування, курортний відпочинок, що утворюють складне сплетіння. Форми рекреації різноманітні, вони залежать від кліматичних, географічних, економічних та інших факторів.

Розглянемо можливості рекреації на прикладі Донецької області. Рекреаційні ресурси області у загальному виді можна поділити на три види: курортологічні, оздоровчі, туристські.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

З метою розвитку туристської діяльності, залучення туристів в регіон необхідно максимально використовувати природно-рекреаційні ресурси. Для цього слід виділити найбільш привабливі для туристів природні об'єкти, природно-рекреаційні райони та розвивати відповідну інфраструктуру.

Туристський бізнес є важливою галуззю для невиробничої сфери та для густонаселеного промислового Донбасу має особливу значущість. Донецька область має великі можливості для розвитку туризму: знамениті гідрологічні, геологічні та біологічні пам'ятки природи, багате історичне минуле краю, багато чисельні пам'ятки історії та культури, курортні комплекси, десятки унікальних виробництв.

Природно-кліматичні ресурси регіону сприяють розвитку екологічного туризму. В Донецькій області збереглися екосистеми, які не відчували суттєвого впливу господарської діяльності людини та які можна використовувати в наукових цілях та для естетичної насолоди. Такими місцями є: ботанічні природні заповідники: Хомутівська степ, Кам'яні могили, Азовська дача, Чердакли тощо; ландшафти Білосарайської коси; ряд зоологічних та орнітологічних заказників: Кривокоський лиман, Білосарайська та Крива коса; етимологічні заказники: Старченківський та Кальчинський. Світове визнання отримав Великоанадольський ліс.

В Донецькій області є достатня кількість геологічних пам'яток природи. Серед них виділяють Дружківські окам'янілі дерева (Костянтинівський район), Першотравневий район має гарну базу для розвитку полювання та риболовецького туризму. Кліматичні умови Азовського моря і Сіверського Донця сприяють розвитку яхтингу, катанню на водних лижах та іншим видам водного туризму.

На території Донеччини є все для розвитку історико-культурного туризму: багато археологічних пам'яток, курганів, кам'яних баба, місць, пов'язаних з легендарним українським козацтвом на березі Азовського моря і Сіверського Донця. Серед пам'яток історії Донеччини особливої уваги заслуговує Савур-Могिला як пам'ятка давнини та героїчного українського епосу.

Донецький край має великі можливості для розвитку промислового туризму. Унікальним є широко відомий в нашій країні та за кордоном Артемівський завод шампанських вин, розташований під землею на глибині 70-80 м. З рекреаційною метою використовуються Артемівські соляні шахти. Їхній унікальний мікроклімат ідеально підходить для лікування верхніх дихальних шляхів та використовується для лікування астми.

В межах Красноліняського та Слов'янського районів Донецької області на площі 40448 га розмістився національний парк «Святі гори». На його території зібралось більше треті рослининочного покриву південно-сходу України. Ліса складають 91% території парку, луки – 1,5%, болота – 2,5%. Переважають дубово-соснові та борові ліси сосни звичайної (45% від площі лісів парку).

Літні погодні умови НПП «Святі гори» сприятливі для організації рекреаційної діяльності взагалі, та екотуризму окремо. Так купальний сезон триває 93 дні, середні глибини для купання складають 1,5-2,5 м, на значних ділянках є піщані та трав'яні пляжі. На території парку є джерело мінеральної води з цінними лікувальними здібностями. Вона сприяє лікуванню залізодефіцитної анемії.

Для перенаселеного Донбасу з його великою потребою у відпочинку та оздоровленні місцевих жителів національний парк «Святі гори» є «рекреаційною Меккою». Так, у склад зони стаціонарної рекреації парку входять 137 оздоровчих закладів, найвідомішим з яких є санаторій «Святі гори» та «Шахтар». Зараз функціонує тільки 81 заклад, з них – 50 баз відпочинку, 26 оздоровчі табори. Більша частина курортно-рекреаційних закладів (64,2%) знаходиться на території курорту «Слав'яногірськ». Поблизу з парком розташовано другий курорт «Слов'янськ». В межах м. Слов'янськ знаходяться солоні озера Ріпне, Сліпне – з лікувальними сульфідними муловими грязями, а також хлоридно-натрієвою рапною водою.

Створення поблизу великих індустріальних міст й на базі природних ландшафтів національних парків і рекреаційних зон з високою активністю потребує значних фінансових вкладень і сучасних технологій: екологічно чистого транспорту і виробництва, системи очисних споруд, спеціальних правових і економічних умов господарювання. Але у кінцевому підсумку це окупиться сторицею.

Розвиток рекреації буде активно впливати й на пов'язані з нею галузі господарства: будівництво, розвиток транспорту і зв'язку, підприємств харчування і комунально-побутового обслуговування, торгівлі та ряду служб. Одночасно розшириться сфера різноманітних послуг: готельного господарства, ресторанів та інших підприємств харчування, розважальних закладів, виробництва сувенірів, місцевої торгівлі. Крім того, розширення сфери рекреаційного обслуговування дасть змогу підвищити рівень зайнятості населення. Притік рекреантів в будь-який район потребує збільшення зайнятості місцевого населення для їх обслуговування.

В процесі формування і розвитку рекреації для запобігання деградації природних ресурсів і ландшафту через високі рекреаційні навантаження на окремі ділянки, інших видів антропогенного впливу необхідним є розробка і реалізація інженерно-технічних, організаційно-планувальних та організаційних заходів з охорони навколишнього природного середовища для підтримання стійкості природних екосистем. В основі цих заходів мають бути санітарно-гігієнічні і екологічні вимоги до будівництва, господарського та рекреаційного використання природного потенціалу курортних та прилеглих територіях відповідно до допустимих антропогенних навантажень на різні екосистеми [5].

Висновок. Відтворення і подальший розвиток рекреаційного господарства, екологічно безпечне використання природно-рекреаційних ресурсів, підвищення якості обслуговування рекреантів до міжнародних стандартів може стати важливим джерелом підвищення добробуту і зміцнення та відтворення здоров'я населення.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Рекреация: социально-экономические и правовые аспекты / Мамутов В.К., Амоша А.И., Дементьева Т.Н. и др. – К.: Наук.думка, 1992. – 143с.
2. Дорошенко Л.С. Управление трудовыми ресурсами: Учебное пособие. – Киев: «Межрегиональная академия управления трудовыми ресурсами», 1997.
3. Гаврилишина Н.И. Туризм і здоров'я // Розвиток туризму в Україні. Проблеми і перспективи: Зб.наук.ст. – К.: ІВЦ «Слов'янський діалог», 1995. – с. 70-76
4. Статистичний щорічник України за 2010 рік / Держком. статистики України / за ред. О.Г. Осаулєнка. – К.: Вид-во "Техніка", 2011.
5. Коржунова Н.В. Рекреация як фактор людського розвитку // Зайнятість та ринок праці: Міжвідомчий науковий збірник. – К. Вип. 18, 2003. – с.92-98

РЕЗЮМЕ

Виявлені основні фактори, що впливають на здоров'я та працездатність населення країни. Проаналізовано основні напрямки відтворення населення за допомогою рекреаційного потенціалу Донецької області.

Ключові слова: рекреация, відтворення, населення, здоров'я.

РЕЗЮМЕ

Вывявлены основные факторы, влияющие на здоровье и трудоспособность населения страны. Проанализированы основные направления восстановления населения с помощью рекреационного потенциала Донецкой области.

Ключевые слова: рекреация, восстановление, население, здоровье.

SUMMARY

The main factors affecting the health and disabled population. Analyzed the main directions of recovery of the population with recreational potential of the Donetsk region.

Keywords: recreation, restoration and population health.